تازه‌های اقتصاد
نمایشگاه بین‌المللی نظام‌مالی
سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال (بورس، بانک و بیمه_ افکس۲۰۲۶)

نوبت جهش تولید است

هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نظام مالی، سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال، روز سه‌شنبه ۲۶ آبان ۱۴۰۵ با حضور وزیر اقتصاد، نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی، سخنگوی دولت و جمعی از مدیران نظام مالی و فعالان بازار پول و سرمایه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران آغاز به کار کرد.

۲

چهارشنبه ۲۷ آبان ۱۴۰۵ | ۸ جمادی الثانی ۱۴۴۸ | ۱۸ نوامبر ۲۰۲۶ | ۲ صفحه | شماره ۱۶۶ | www.tazehayeeghtesad.com

همتی عملکرد بانک مرکزی را در مجلس تشریح کرد:

کنترل نقدینگی، کاهش تورم، تامین پایدار ارز

عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، در نشست علنی مجلس شورای اسلامی با ارائه گزارشی از عملکرد این بانک در اجرای بند «الف» ماده ۵۳ قانون بانک مرکزی، با اشاره به فشارهای اقتصادی و محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها و جنگ گفت: پس از ناکامی آمریکا و رژیم صهیونیستی در دستیابی به اهداف نظامی، میدان تقابل به عرصه اقتصادی منتقل شده است و دشمنان تلاش می‌کنند از طریق فشار بر متغیرهایی مانند تورم، نرخ ارز، تجارت خارجی و منابع مالی، اقتصاد ایران را با مشکل مواجه کنند.

وی با بیان اینکه بانک مرکزی مسئولیت تامین نیازهای کشور، تقویت ارزش پول ملی و مدیریت نوسانات اقتصادی را برعهده دارد، تاکید کرد: با استمرار تامین ارز و پشتیبانی از تولید و تجارت، تصورات دشمنان درباره ناتوانی اقتصاد ایران را خواهیم شکست.

رئیس کل بانک مرکزی یکی از اهداف اصلی این بانک را کنترل رشد نقدینگی و مهار تورم عنوان کرد و گفت: رشد نقدینگی از ابتدای سال ۱۴۰۴ وارد محدوده ۳۰ درصد شد و حدود پنج ماه پیش به ۵۶.۴ درصد رسید اما با اقدامات انجام‌شده، روند آن در ماه گذشته کاهشی شد.

به گفته همتی، بانک مرکزی در چهار ماه گذشته با اجرای سیاست کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها، افزایش جرایم تخطی از ضوابط و بالا بردن وجه التزام اضافه‌برداشت بانک‌ها، حدود هزار همت از ذخایر تزریق‌شده به شبکه بانکی را جمع‌آوری کرده است. وی همچنین از کاهش رشد پایه پولی از حدود ۸۰ درصد در مهرماه به ۶۵ درصد خبر داد و گفت: ضریب فزاینده پولی اکنون به حدود ۵.۹ رسیده است؛ بنابراین نمی‌توان رشد پایه پولی را به‌تنهایی معیاری برای پیش‌بینی رشد نقدینگی دانست و باید عواملی مانند میزان ذخایر بانک مرکزی، نرخ ارز، هزینه تامین منابع و انگیزه بانک‌ها برای گسترش اعتبار را نیز در نظر گرفت.

همتی سه عامل اصلی رشد پایه پولی در سال‌های اخیر را پرداخت کالابرگ از محل منابع صندوق توسعه ملی، تنخواه‌گردانی دولت پس از جنگ ۱۲ روزه و تقویت ذخایر ارزی بانک مرکزی عنوان کرد.

وی توضیح داد که پس از جنگ ۱۲ روزه، بانک مرکزی برای پیشگیری از محدودیت‌های احتمالی آینده، بخشی از درآمدهای نفتی و منابع ارزی صادرکنندگان را به ذخایر خود اضافه کرد و اکنون از این منابع برای تامین نیازهای کشور استفاده می‌شود.

کاهش تورم ماهانه به محدوده سه تا چهار درصد

رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به تحولات تورمی گفت: تورم ماهانه در مقاطعی به ۷ تا ۸.۵ درصد رسیده بود اما طی چهار ماه گذشته در محدوده سه تا چهار درصد قرار گرفته است.

وی همچنین آسیب به صنایع بالادستی از جمله پتروشیمی‌ها، فولادی‌ها و تاسیسات گازی در جریان جنگ را از عوامل افزایش تورم تولیدکننده دانست. تخریب رابطه مبادله، تشدید انتظارات تورمی، افزایش خروج سرمایه، رشد قیمت خدمات و کالاهای اداری و افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل از دیگر عوامل فشار بر تورم هستند.

به گفته همتی، شاخص رابطه مبادله کشور از سال ۱۴۰۰ تا بهار ۱۴۰۵ تقریبا به نصف کاهش یافته است. همچنین در برخی موارد هزینه حمل‌ونقل خارجی تا ۲۰ برابر افزایش پیدا کرده که بر هزینه واردات دارو و کالاهای مختلف اثر گذار است.

رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به عملکرد شبکه بانکی در هفت ماه نخست سال گفت: بانک‌ها در این مدت حدود ۹۲۵۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کرده‌اند که نزدیک به ۶۹۸۵ هزار میلیارد تومان آن، معادل ۷۵ درصد کل تسهیلات، به کسب‌وکارها اختصاص داشته است.

تامین روزانه ۱۹۷ میلیون دلار ارز برای واردات

همتی در تشریح وضعیت تامین ارز کشور گفت: میانگین روزانه تامین ارز بر مبنای روزهای فعالیت سامانه ارزی تا ۲۲ آبان به ۱۹۷ میلیون دلار رسیده است. این رقم در مدت مشابه سال گذشته ۲۲۰ میلیون دلار بود که نشان‌دهنده کاهش حدود ۱۰ تا ۱۲ درصدی است. وی مجموع تامین ارز کشور در هفت ماه و نیم گذشته را حدود ۳۱ میلیارد دلار اعلام کرد و افزود: تامین ارز در حوزه بهداشت ۲۵ درصد و در بخش جهاد کشاورزی یک درصد افزایش داشته، اما در بخش صنعت حدود ۲۸ درصد کاهش ثبت شده است که عمده آن به کالاهای غیرضروری و لوکس مربوط می‌شود، نه مواد اولیه و کالاهای اساسی. همتی تأکید کرد که با وجود فشار تحریم‌ها، محدودیت‌های تجاری و شرایط جنگی، بانک مرکزی تلاش کرده است روند تامین ارز برای کالاهای اساسی، دارو و مواد اولیه تولید را حفظ کند.

امروز در نمایشگاه چه خبر است؟!

روش‌های نوین در مولدسازی دارایی‌های اموال تملیکی و مولوسازی دارایی‌های دولت، آسیب‌ها، چالش‌ها و فرصت‌ها سازمان اموال تملیکی	۹ – ۱۰:۳۰	استیج TIEF
بازآفرینی بازارهای مالی در عصر اقتصاد پلتفرمی سازمان بورس	۱۰:۳۰ – ۱۲	استیج TIEF
ابزارهای نوین تامین مالی زنجیره‌ای بانک ملت	۱۰:۳۰ – ۱۲	سالن کنفرانس شماره۱
معرفی سامانه کاوش الهام رضایی ابراهیمی دهقانی	۱۴ – ۱۴:۴۵	غرفه گروه ملی انفورماتیک سالن ۱۰–۱۱
نقش اعتبار سنجی در توسعه صنعت بانکی، مالی و لندتک‌ها مجید کریمی (رئیس مرکز ملی تامین مالی) محسن سیفی (مدیرعامل بانک ملی) مجید حسامی (مدیرعامل اسنپ پی) رضا قاسم‌پور(مدیرعامل شرکت اعتبار سنجی ایران)	۱۱ – ۱۱:۴۰	استیج شماره۲
رونمایی از تام کارت، محصول مشترک شرکت تامین سرمایه بانک مسکن و بانک تجارت علیرضا ایلخانی (رئیس اداره بانکداری تجاری بانک تجارت) رضا بزرگ (معاون مشتریان شرکتی و تجاری و عضو هیئت عامل بانک تجارت) محمد ابراهیم پورزرندی (مدیرعامل شرکت تامین سرمایه بانک مسکن) مصطفی خلقت دوست (مدیر فناوری اطلاعات شرکت تامین سرمایه بانک مسکن)	۱۱:۵۰ – ۱۲:۳۰	استیج شماره۲
تامین مالی پروژه های بزرگ هم افزایی بازار پول و سرمایه در تامین مالی بانک ملت	۱۴ – ۱۵:۳۰	سالن کنفرانس شماره۱
تامین مالی پروژه های بزرگ هم افزایی بازار پول و سرمایه در تامین مالی بانک ملت	۱۴ – ۱۵:۳۰	سالن کنفرانس شماره۱

سرمقاله

مسئولیت نظام بانکی در ارتقای آگاهی اقتصادی جامعه

محسن سیفی
مدیرعامل بانک ملی ایران

کیفیت تصمیم‌های مالی مردم، تأثیر مستقیمی بر وضعیت اقتصادی خانوارها و ظرفیت رشد اقتصاد کشور دارد. انتخاب شیوه تأمین مالی، مدیریت درآمد و هزینه، برنامه‌ریزی برای پس‌انداز و ارزیابی تعهدات اعتباری، تصمیم‌هایی هستند که پیامدهای آنها در کوتاه‌مدت و بلندمدت نمایان می‌شود. در اقتصادی با تحولات مستمر قیمت‌ها و گسترش ابزارهای مالی، برخورداری از دانش و مهارت لازم برای اتخاذ این تصمیم‌ها اهمیت فزاینده‌ای یافته است.

سواد مالی را باید بخشی از توانمندی اقتصادی شهروندان دانست. آگاهی از مفاهیمی مانند قدرت خرید پول، نرخ سود، هزینه اعتبار، جریان نقدی، ریسک و توان بازپرداخت، به افراد امکان می‌دهد منابع محدود خود را با دقت بیشتری مدیریت کنند. این شناخت در سطح خانوار به برنامه‌ریزی واقع‌بینانه‌تر و کنترل تعهدات مالی می‌انجامد و در سطح بنگاه‌های اقتصادی، کیفیت مدیریت منابع و تصمیم‌گیری درباره سرمایه‌گذاری و تأمین مالی را ارتقا می‌دهد. تغییرات فناوری، ضرورت این مهارت‌ها را وارد مرحله تازه‌ای کرده است. دسترسی سریع به خدمات بانکی، پرداخت‌های دیجیتال و ابزارهای اعتباری، فرصت‌های گسترده‌ای برای مدیریت امور مالی فراهم آورده‌اند. بهره‌برداری درست از این امکانات مستلزم شناخت الزامات امنیتی، آگاهی از شرایط خدمات و توانایی تشخیص مخاطرات است. توسعه دسترسی به ابزارهای مالی زمانی به بهبود رفاه اقتصادی منجر می‌شود که دانش استفاده از آنها نیز در جامعه گسترش پیدا کند.

بانک‌ها در این عرصه مسئولیتی فراتر از ارائه محصولات و خدمات دارند. ارتباط مستمر با مشتریان، آنها را در جایگاهی قرار می‌دهد که از طریق اطلاع‌رسانی روشن، آموزش کاربردی و تشریح دقیق شرایط خدمات، بر کیفیت تصمیم‌های مالی جامعه اثر بگذارند. آموزش درباره هزینه واقعی تسهیلات، شیوه محاسبه اقساط، مدیریت بدهی و حفاظت از اطلاعات بانکی، نمونه‌هایی از موضوعاتی است که مستقیماً با نیازهای روزمره مردم ارتباط دارند. محتوای آموزشی نیز زمانی اثربخش خواهد بود که متناسب با سطح آگاهی و شرایط اقتصادی گروه‌های مختلف جامعه طراحی شود. در بانک ملی ایران، گسترش بانکداری هوشمند و ارتقای دانش مالی مشتریان را می‌توان دو بخش مکمل از تحول نظام خدمت‌رسانی دانست. فناوری، امکان دسترسی آسان‌تر و مدیریت سریع‌تر امور مالی را فراهم می‌آورد و آموزش، قدرت بهره‌گیری آگاهانه از این امکانات را افزایش می‌دهد. توجه به این دو حوزه، به‌ویژه برای جوانان، خانواده‌ها و صاحبان کسب‌وکارهای کوچک، زمینه استفاده مسئولانه‌تر از خدمات بانکی را فراهم می‌کند.

نگاه راهبردی به سواد مالی، مستلزم آن است که آموزش از حاشیه فعالیت‌های بانکی به متن ارتباط با مشتری راه پیدا کند. شناخت بهتر نیازهای مالی جامعه، ارائه اطلاعات قابل فهم و فراهم آوردن امکان مقایسه و ارزیابی خدمات، به ارتقای کیفیت این ارتباط کمک می‌کند. چنین رویکردی در کنار نظم مالی خانوارها و بنگاه‌ها، به کارآمدی بیشتر نظام بانکی نیز می‌انجامد. اقتصاد برخوردار از شهروندان آگاه، ظرفیت بیشتری برای استفاده مؤثر از منابع، مدیریت ریسک و عبور از نوسانات دارد. سرمایه‌گذاری در ارتقای سواد مالی، در واقع سرمایه‌گذاری بر کیفیت تصمیم‌های اقتصادی جامعه است؛ مسئولیتی که نظام بانکی، به‌واسطه جایگاه خود در زندگی مالی مردم، سهم مهمی در تحقق آن بر عهده دارد.

کیوآرکد پرونده ویژه
نمایشگاه را اسکن کنید

وزیر اقتصاد در آیین افتتاح افکس ۲۰۲۶ گام‌های دولت برای کاهش تورم را تشریح کرد

تغییر راهبرد دولت از تاب‌آوری به تولید

هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نظام مالی، سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال، روز سه‌شنبه ۲۶ آبان ۱۴۰۵ با حضور وزیر اقتصاد، نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی، سخنگوی دولت و جمعی از مدیران نظام مالی و فعالان بازار پول و سرمایه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران آغاز به کار کرد.

سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی، با اشاره به شرایط دشوار اقتصادی کشور و آثار ناشی از جنگ، ناترازی‌های اقتصادی و فشارهای ارزی گفت: دولت با تمرکز بر برنامه تاب‌آوری اقتصادی تلاش کرد از تشدید آثار منفی شوک‌های واردشده جلوگیری و ثبات اقتصادی را حفظ کند.

وی با اشاره به اقدامات انجام‌شده برای کنترل تورم اظهار کرد: در ماه‌های گذشته با همکاری بانک مرکزی تلاش شد روند افزایش قیمت‌ها کنترل شود و رشد ماهانه قیمت‌ها از سطوح بالای قبلی فاصله بگیرد. به گفته وزیر اقتصاد، با وجود تأثیر شوک‌های اقتصادی بر رشد، تجارت و تورم، نشانه‌هایی از بازگشت فعالیت‌های اقتصادی مشاهده می‌شود.

مدنی‌زاده با تاکید بر اینکه راهبرد دولت در مرحله جدید، عبور از سیاست صرفا تاب‌آوری و حرکت به سمت ساخت اقتصاد از مسیر تولید است، افزایش سرمایه‌گذاری و بهره‌وری را از الزامات تحقق این هدف دانست.

وزیر اقتصاد در تشریح برنامه‌های دولت برای اصلاح نظام تامین مالی، یکی از مهم‌ترین محورهای تحول در نظام بانکی را توسعه تامین مالی مبتنی بر اعتبارسنجی عنوان کرد و گفت: افرادی که سابقه اقتصادی و اعتباری مناسبی دارند، باید بتوانند بدون وابستگی به وثایق سنتی و صرفا بر اساس اعتبار خود از خدمات تامین مالی استفاده کنند.

وی با اشاره به برنامه دولت برای تسهیل دسترسی مردم به تسهیلات بانکی افزود: در حال حرکت به سمت ارائه تسهیلات خرد از طریق بسترهای دیجیتال و بر مبنای اعتبارسنجی هستیم تا مردم بدون نیاز به مراجعه حضوری به شعب و طی فرایندهای اداری پیچیده، متناسب با منابع موجود از تسهیلات استفاده کنند.

مدنی‌زاده همچنین از برنامه هماهنگی با بانک‌ها برای مشارکت در پروژه‌های سودآور و ارزآور کشور خبر داد و گفت: این پروژه‌ها از سوی سازمان سرمایه‌گذاری ایران شناسایی شده‌اند و بانک‌ها می‌توانند از طریق واگذاری بخشی از شرکت‌ها و دارایی‌های خود در تامین مالی آنها مشارکت کنند.

وی با اشاره به محدودیت بانک‌ها در فروش املاک و دارایی‌های مازاد، صندوق‌های مولدسازی دارایی‌ها را راهکاری برای فعال‌سازی این ظرفیت‌ها دانست.

وزیر اقتصاد همچنین از راه‌اندازی صندوق مولدسازی دارایی‌های دولت و پیش‌بینی صندوق تضمین ملی با منابع قابل توجه برای ایفای نقش ضمانت در سرمایه‌گذاری پروژه‌های بزرگ کشور خبر داد.

بانک‌ها باید منابع مردم را در خدمت تولید قرار دهند

حمیدرضا حاجی‌بابایی، نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی، نیز با تاکید بر ضرورت اصلاح نظام تامین مالی کشور گفت: تحقق رشد اقتصادی هشت‌درصدی پیش‌بینی‌شده در برنامه هفتم توسعه، نیازمند مجموعه‌ای از اقدامات در حوزه تامین منابع، افزایش بهره‌وری و اصلاح شیوه مدیریت دارایی‌هاست.

وی با بیان اینکه بخش مهمی از رشد اقتصادی مورد انتظار باید از محل افزایش بهره‌وری محقق شود، بر ضرورت اصلاح عملکرد بخش‌های مختلف اقتصاد تأکید کرد.

حاجی‌بابایی با اشاره به نقش نظام بانکی در تامین مالی تولید اظهار کرد: باید کاری کنیم که بانک‌ها رقیب مردم نباشند و وارد فعالیت‌های دلالی نشوند. بانک‌ها باید امانتدار سرمایه مردم باشند و منابعی را که مردم در اختیار آنها قرار می‌دهند، در خدمت تولید قرار دهند، نه اینکه خودشان به رقیب تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران تبدیل شوند.

نایب‌رئیس مجلس با تاکید بر ضرورت تقویت بازار سرمایه افزود: باید سرمایه‌های مردم را به کمک اقتصاد کشور بیاوریم و زمینه حضور آنها در بازار سرمایه را تقویت کنیم. دولت و مجلس نیز باید شرایط فعالیت و سرمایه‌گذاری مردم را فراهم کنند.

وی با اشاره به ظرفیت‌های برنامه هفتم توسعه برای مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد گفت: دولت نباید در حوزه‌هایی که مردم توانایی ورود و فعالیت دارند، جایگزین بخش خصوصی شود. حتی در حوزه نفت نیز ظرفیت‌هایی برای ورود سرمایه‌گذاران خصوصی پیش‌بینی شده است.

حاجی‌بابایی همچنین شفافیت را یکی از الزامات مدیریت منابع کشور دانست و با اشاره به اهمیت منابع نفتی گفت: روزانه حدود دو میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت در داخل کشور به پالایشگاه‌ها تحویل داده می‌شود و باید با محاسبات دقیق، ارزش واقعی این منابع مشخص شود.

وی با اشاره به ضرورت اصلاح ساختار بودجه تأکید کرد که پیش از تلاش برای تامین منابع جدید، باید هزینه‌های موجود بررسی شود و مشخص شود منابع کشور در چه بخش‌هایی مصرف می‌شوند و چه میزان از آنها به توسعه و سرمایه‌گذاری اختصاص می‌یابد.

نایب‌رئیس مجلس همچنین بر ضرورت پیوند دانشگاه و بخش تولید تاکید کرد و گفت: فعالیت‌های علمی زمانی ارزش اقتصادی پیدا می‌کنند که به حل مشکلات صنعت و تولید کمک کنند و زمینه همکاری دانشگاه، سرمایه‌گذار و بخش تولید را فراهم آورند.

وی در پایان با اشاره به شرایط اقتصادی و بین‌المللی کشور، همکاری دولت و مجلس و استفاده از سرمایه و اراده مردم را از الزامات عبور از مشکلات اقتصادی دانست.

عبور از چالش‌های اقتصادی با اقتصاد دیجیتال

فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، نیز در این مراسم با تاکید بر ضرورت پذیرش تغییر و استفاده از مسیرهای نوآورانه گفت: اقتصاد ایران سال‌هاست درگیر جنگ اقتصادی است و طی دو سال اخیر این شرایط به رویارویی نظامی تمام‌عیاری نیز تبدیل شده است.

وی با بیان اینکه اقتصاد و رسانه دو ضلع دیگر این جنگ هستند، افزود: یکی از محورهای اصلی حمله دشمن، معیشت و سفره مردم است و در چنین شرایطی نوآوری می‌تواند از میزان آسیب‌ها بکاهد و به شکل‌گیری سرمایه‌گذاری و تقویت اقتصاد کمک کند.

مهاجرانی اقتصاد دیجیتال را یکی از حوزه‌های دارای ظرفیت رشد و توسعه متناسب با تحولات جهانی دانست و گفت: تعریف همکاری‌های اکوسیستمی و پیوند زنجیره‌های مختلف اقتصادی از جمله ظرفیت‌هایی هستند که می‌توانند مسیر عبور از چالش‌ها را هموار کنند.

سخنگوی دولت همچنین با اشاره به نقش دانش و تخصص در حل مسائل اقتصادی، بر استفاده از ظرفیت نخبگان و توانمندی‌های نوآورانه برای رونق اقتصاد کشور تاکید کرد.

هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نظام مالی، سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال در حالی آغاز به کار کرده که عنوان آن نسبت به دوره‌های گذشته از «بورس، بانک و بیمه» به نظام مالی، سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال تغییر کرده است؛ تغییری که نشان‌دهنده گسترش دامنه فعالیت این رویداد به حوزه‌های جدید صنعت مالی است.

این نمایشگاه چهار روزه با حضور حدود ۲۰۰ مجموعه فعال و اختصاص ۳۰ هزار مترمربع فضای نمایشگاهی برگزار می‌شود و از نظر متراژ فضای زیر بار، بزرگ‌ترین دوره خود را تجربه می‌کند.

در این رویداد، فعالان بازار پول و سرمایه، صنعت بیمه و فناوری‌های مالی حضور دارند و تازه‌ترین محصولات، خدمات و دستاوردهای خود را در حوزه‌های مختلف نظام مالی معرفی می‌کنند.

خبر

امضای تفاهم‌نامه تامین مالی ۳همتی وزارت گردشگری با بانک توسعه تعاون

در اولین روز از نمایشگاه بین‌المللی بورس، بانک و بیمه، تفاهم‌نامه اعطای تسهیلات بانکی برای تأمین مالی طرح‌های گردشگری و صنایع‌دستی میان وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی و بانک توسعه تعاون به امضا رسید.

این تفاهم‌نامه در راستای سیاست‌های محوری دولت برای تسهیل و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش‌های گردشگری و صنایع‌دستی، میان علی‌اصغر شالبافیان، نماینده وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی و رئیس مرکز سرمایه‌گذاری و امور اقتصادی این وزارتخانه و امیرهوشنگ عصارزاده، مدیرعامل بانک توسعه تعاون، منعقد شد.

بر اساس مفاد این تفاهم‌نامه، بانک توسعه تعاون نسبت به اعطای تسهیلات بانکی برای تامین منابع مالی طرح‌های گردشگری و صنایع‌دستی از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی و تلفیق آن با منابع داخلی بانک اقدام خواهد کرد.

بر اساس ماده ۲ تفاهم‌نامه، تامین مالی تسهیلات در بخش‌های گردشگری و صنایع‌دستی از محل قراردادهای سپرده‌گذاری ریالی صندوق توسعه ملی حداکثر به مبلغ ۱۰ هزار میلیارد ریال و منابع داخلی بانک معادل دو برابر مبلغ تخصیصی از سوی صندوق توسعه ملی، حداکثر به مبلغ ۲۰ هزار میلیارد ریال انجام می‌شود.

رونمایی طرح فیروزه بانک توسعه تعاون در افکس ۲۰۲۶

بانک توسعه تعاون در نخستین روز نمایشگاه بین‌المللی بورس، بانک و بیمه از طرح «فیروزه» رونمایی کرد؛ طرحی که امکان دریافت تسهیلات ۵۰ تا ۴۰۰ میلیون تومانی بدون نیاز به ایجاد میانگین حساب را از طریق پلتفرم «بازاران» فراهم می‌کند.

مراسم رونمایی از «طرح فیروزه» با حضور حمیدرضا البرزی عضو هیأت‌مدیره و جمعی از مدیران بانک در غرفه بانک توسعه تعاون برگزار شد.

حمیدرضا البرزی در ادامه این رونمایی با اشاره به حمایت این بانک از بخش تولید و ارائه خدمات اعتباری به واحدهای صنعتی و تولیدی گفت: یکی از اهداف این طرح، ایجاد بستری برای تأمین مالی تولیدکنندگان کالا و افرادی است که با بانک قرارداد دارند.

وی افزود: در این راستا، با طراحی بستر «بازاران» و سکویی که بانک توسعه تعاون ایجاد کرده، تلاش شده چرخه ارائه تسهیلات و خدمات اعتباری به تولیدکنندگان و مجموعه‌های طرف قرارداد با بانک تسهیل شود. یکی از مزیت‌های مهم این طرح، ارائه تسهیلات بدون نیاز به ایجاد میانگین حساب و گردش حساب است.

گام تازه استانداردسازی گزارش‌های مالی در بانک‌ها

توسعه استاندارد XBRL در شبکه بانکی با هدف یکپارچه‌سازی و اعتبارسنجی اطلاعات مالی، وارد مرحله اجرایی شده است؛ اقدامی که با طراحی سامانه جدید گزارشگری مالی، امکان استانداردسازی داده‌ها، کاهش خطاهای گزارشگری و توسعه ابزارها را فراهم می‌کند.

نخستین پنل استیج ایبنا در هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نظام مالی، سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال (افکس۲۰۲۶) با عنوان «انتقال تجربه طراحی و توسعه تکسونومی صورت‌های مالی شبکه بانکی» برگزار شد.

وحید دهقان، رئیس گروه تحلیل و توسعه سامانه‌های نظارتی شرکت خدمات انفورماتیک و دبیر پنل، به تشریح ضرورت استانداردسازی اطلاعات مالی، اقدامات انجام‌شده با همکاری بانک مرکزی و آثار به‌کارگیری استاندارد XBRL در نظام نظارت بانکی پرداخت.

وی با اشاره به اینکه بانک مرکزی سال‌هاست اطلاعات مختلفی را از بانک‌های تحت نظارت خود دریافت می‌کند، گفت: ارسال داده‌ها از سوی بانک‌ها در قالب فایل‌های اکسل یا فرمت‌های مختلف، لزوماً به معنای استاندارد بودن و قابل اتکا بودن آنها نیست. داده‌های نظارتی باید تعریف مشخص و معنای متمایز داشته باشند، روابط محاسباتی آنها معلوم باشد، امکان ردیابی ارقام گزارش‌شده تا منبع اصلی وجود داشته باشد و قابلیت کنترل و خوانش ماشینی داشته باشند.

دهقان با بیان اینکه استانداردسازی داده‌های مالی یک موضوع جهانی است، به شکل‌گیری کنسرسیوم بین‌المللی XBRL در سال ۲۰۰۰ اشاره کرد و افزود: در سال‌های گذشته نیز پژوهشکده پولی و بانکی، شرکت خدمات انفورماتیک، گروه ملی انفورماتیک و بانک مرکزی مطالعات و اقدامات مختلفی در این زمینه داشته‌اند، اما به دلایل مختلف، اجرای کامل این طرح به نتیجه نرسیده بود.

رئیس گروه تحلیل و توسعه سامانه‌های نظارتی شرکت خدمات انفورماتیک با اشاره به اقدامات انجام‌شده برای توسعه تکسونومی صورت‌های مالی شبکه بانکی گفت: بانک مرکزی با تلاش کارشناسان خود، مدل داده‌ای مورد نیاز را طراحی و تدوین کرده و آنچه در شرکت خدمات انفورماتیک انجام شده، مهندسی این اطلاعات و تبدیل آنها به استاندارد XBRL بوده است.

به گفته دهقان، یکی از دلایل طولانی شدن این فرایند، تفاوت مدل داده‌ای بانک مرکزی با مدل‌های مورد استفاده در استانداردهای بین‌المللی بود؛ به‌گونه‌ای که امکان استفاده کامل و بدون تغییر از الگوهای موجود وجود نداشت و لازم بود نیازهای اختصاصی نظام بانکی کشور نیز در این استاندارد لحاظ شود.

وی توضیح داد: در مدل داده‌ای فعلی، حدود ۲۹۶ مفهوم منطبق با استانداردهای IFRS وجود دارد و در کنار آن، حدود سه تا چهار هزار مفهوم بومی نیز تعریف شده که متناسب با نیازهای داخلی کشور است و اطلاعات آنها در چارچوب نظارتی بانک مرکزی دریافت می‌شود.

دهقان با تشریح ساختار فنی تکسونومی اظهار کرد: محصول نهایی مجموعه‌ای از فایل‌های XSD و XML است که از طریق درگاه‌های مشخص بانک مرکزی در اختیار ۲۸ بانک قرار می‌گیرد. این فایل‌ها شامل ساختار داده‌ها، روابط، قواعد محاسباتی و تعاریف مفاهیم هستند و مشخص می‌کنند هر مفهوم، ماهیت بین‌المللی دارد یا در داخل کشور تعریف شده است. وی تأکید کرد: تکسونومی یک اپلیکیشن یا پلتفرم خاص نیست، بلکه استانداردی است که در اختیار بانک‌ها قرار می‌گیرد. بانک‌ها بدون وابستگی به یک پلتفرم مشخص و با استفاده از ابزارهای موجود، می‌توانند این استاندارد را دریافت و صورت‌های مالی خود را بر اساس آن تهیه و برای نهاد ناظر ارسال کنند.

دبیر پنل با بیان اینکه تکسونومی صورت‌های مالی می‌تواند زمینه‌ساز تحول در نظام نظارت بانکی باشد، گفت: در نظام سنتی گزارشگری، نهاد ناظر فرم‌ها و دستورالعمل‌هایی را برای دریافت اطلاعات در اختیار بانک‌ها قرار می‌داد، اما در نظام مبتنی بر XBRL، تعاریف، روابط محاسباتی و الزامات اعتبارسنجی در قالب یک زبان مشترک و استاندارد مشخص می‌شوند.

الزامات نظارتی؛ شرط توسعه کیف پول الکترونیک

دومین پنل، اولین روز هجدهمین نمایشگاه جدهمین نمایشگاه بین‌المللی نظام مالی، سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال به موضوع «کیف الکترونیک پول؛ بایدها و نبایدهای تنظیم‌گری» اختصاص داشت.

محمد اسدی، مدیر تدوین مقررات و الزامات شرکت شاپرک، در پنل تخصصی «کیف الکترونیک پول؛ بایدها و نبایدهای تنظیم‌گری» با تأکید بر ظرفیت کیف پول الکترونیک برای جایگزینی روش‌های سنتی پرداخت خرد، مهم‌ترین چالش توسعه این ابزار را الزامات نظارتی و دغدغه‌های بانک مرکزی دانست و از تغییر رویکرد در پیش‌نویس جدید دستورالعمل کیف پول و حرکت به سمت نظارت پسینی بر تراکنش‌ها خبر داد.

اسدی با اشاره به رشد استفاده از ابزارهای پرداخت الکترونیک گفت: در حال حاضر، پرداخت کارتی فراگیرترین روش پرداخت الکترونیک خرد در کشور است و ماهانه بیش از چهار و نیم میلیارد تراکنش کارتی انجام می‌شود که بخش عمده‌ای از آن به پرداخت‌های خرد اختصاص دارد.

وی با بیان اینکه صنعت پرداخت کشور همچنان با چالش‌هایی از جمله تعداد بالای ابزارهای پرداخت و پذیرش، دستگاه‌های کارت‌خوان و مدل کارمزدی مواجه است، افزود: اگرچه در سال‌های گذشته اصلاحاتی در مدل کارمزدی انجام شده، اما این مدل همچنان از وضعیت بهینه فاصله دارد. از سوی دیگر، استفاده از روش‌هایی مانند کارت‌به‌کارت برای خرید نیز به‌عنوان یک روش جایگزین غیراصولی در برخی موارد رواج پیدا کرده است؛ در حالی که کارت‌به‌کارت اساساً برای پرداخت خرید طراحی نشده است.

مدیر تدوین مقررات و الزامات شرکت شاپرک با تأکید بر ضرورت فراهم کردن گزینه‌های جایگزین برای پذیرندگان و مصرف‌کنندگان اظهار کرد: اگر قرار است کارمزد پرداخت‌های کارتی افزایش پیدا کند، باید روش‌های جایگزینی نیز در اختیار فروشندگانی قرار گیرد که تمایلی به پرداخت کارمزد بالاتر ندارند. در این میان، کیف پول الکترونیک می‌تواند یکی از گزینه‌های جایگزین برای پرداخت‌های خرد باشد.

اسدی با بیان اینکه توسعه و فراگیر شدن کیف پول الکترونیک به رفع برخی دغدغه‌های نهاد ناظر وابسته است، تصریح کرد: یکی از موضوعات مهم، تعهداتی است که ارائه‌دهندگان خدمات کیف پول در قبال پذیرندگان و دارندگان این ابزار ایجاد می‌کنند و باید سازوکار مشخصی برای ایفای این تعهدات وجود داشته باشد.

لزوم کاهش فاصله میان رگولاتور و ارائه‌دهندگان کیف پول

وی شفافیت تراکنش‌ها را از دیگر الزامات مهم این حوزه دانست و گفت: در برخی مدل‌های کسب‌وکار کیف پول ممکن است تراکنش‌ها در زنجیره پرداخت گم شوند. از منظر بانک مرکزی، باید مسیر جابه‌جایی وجوه از مبدأ تا مقصد، طرفین تراکنش و تمام مراحل انتقال وجه مشخص باشد؛ چراکه شفافیت زنجیره پرداخت از الزامات مهم مبارزه با پول‌شویی است.

این کارشناس همچنین به احتمال ورود ارائه‌دهندگان خدمات کیف پول به حوزه فعالیت‌های بانکی اشاره کرد و افزود: برخی مدل‌های کسب‌وکار کیف پول ممکن است به ارائه خدماتی منجر شوند که از منظر بانک مرکزی، خدمات بانکی محسوب می‌شوند. در چنین شرایطی، ارائه‌دهندگان این خدمات باید الزامات نظارتی و احتیاطی مشابه الزامات اعمال‌شده بر بانک‌ها را رعایت کنند.

به گفته اسدی، فعالیت مجموعه‌هایی که وارد حوزه خدمات بانکی می‌شوند، بدون رعایت الزامات نظارتی و احتیاطی مربوط به این فعالیت‌ها، برای بانک مرکزی به‌عنوان نهاد مسئول حفظ ثبات مالی نگران‌کننده است.

مدیر تدوین مقررات و الزامات شرکت شاپرک در ادامه با اشاره به مقررات مبارزه با پول‌شویی اظهار کرد: بر اساس آیین‌نامه مبارزه با پول‌شویی که سال گذشته به‌روزرسانی و ابلاغ شد، در بند پنجم ماده یک، مصادیق فعالیت‌هایی که موجب قرار گرفتن یک مجموعه در تعریف مؤسسه مالی می‌شود، مشخص شده است.

وی افزود: برخی از این مصادیق، از جمله انتقال وجه، متمرکز کردن وجوه و اداره وجوه نقد، به‌طور مستقیم با مدل کسب‌وکار کیف پول ارتباط دارند. بر این اساس، ارائه‌دهندگان خدمات کیف پول از منظر مقررات مبارزه با پول‌شویی، مؤسسه مالی محسوب می‌شوند و صرف‌نظر از اینکه از بانک مرکزی مجوز دریافت کرده باشند یا خیر، بر اساس تعاریف قانون بانک مرکزی در زمره اشخاص تحت نظارت قرار می‌گیرند. اسدی در تشریح تفاوت پیش‌نویس جدید دستورالعمل کیف پول با دستورالعمل سال ۱۳۹۹ گفت: در دستورالعمل قبلی، فعالیت کیف پول از نظر پردازش تراکنش‌ها به یک سوئیچ متمرکز و حاکمیتی وابسته بود؛ ساختاری که شباهت زیادی به الگوی سامانه شتاب و شاپرک داشت.

تعیین آستانه تراکنش‌ها و نظارت بر بازیگران خرد

اسدی با تأکید بر ضرورت تعیین حدود و آستانه‌های نظارتی برای شناسایی تراکنش‌های مشکوک و مقابله با پول‌شویی گفت: برای اجرای نظارت پسینی باید مشخص شود چه میزان از تراکنش‌ها و مبالغ جابه‌جاشده نیازمند بررسی و گزارش‌دهی هستند. برای مثال، باید تعیین شود که آستانه شناسایی و بررسی تراکنش‌ها ۵۰۰ هزار تومان، یک میلیون تومان یا مبالغ دیگری باشد و این حدود بر چه مبنایی تعیین شوند.

وی همچنین زیرساخت‌های فنی و فرایندی را از پیش‌نیازهای اجرای این مدل نظارتی دانست و افزود: باید مشخص شود بانک مرکزی از نظر زیرساختی و اجرایی چگونه می‌تواند سازوکار دریافت گزارش‌ها و نظارت پسینی را پیاده‌سازی کند.

مدیر تدوین مقررات و الزامات شرکت شاپرک با اشاره به احتمال افزایش تعداد فعالان بازار کیف پول خاطرنشان کرد: در حال حاضر تعداد بازیگران بزرگ این بازار محدود است و با توجه به ریسک اعتباری و شهرت، نگرانی‌های کمتری درباره عملکرد آن‌ها وجود دارد؛ اما با ایجاد چارچوب جدید، احتمال ورود بازیگران خرد نیز افزایش می‌یابد و این موضوع به توجه نظارتی بیشتری نیاز دارد.

وی ادامه داد: در رویکرد پیش‌بینی‌شده در دستورالعمل جدید، دریافت مجوز به‌عنوان شرط اولیه فعالیت در نظر گرفته نشده و ارائه‌دهندگان خدمات کیف پول متناسب با سطح عملیات و میزان فعالیت خود مشمول الزامات گزارش‌دهی می‌شوند. بنابراین ممکن است تعداد زیادی از بازیگران خرد وارد این حوزه شوند.

اسدی در پایان، تعیین سازوکار نظارت پسینی بانک مرکزی را یکی از محورهای اصلی بحث در این پنل دانست و خواستار ارائه پیشنهادهای کارشناسی درباره چگونگی طراحی و اجرای زیرساخت‌های فنی، فرایندی و گزارش‌دهی نظارتی برای طیف متنوعی از ارائه‌دهندگان خدمات کیف پول، به‌ویژه بازیگران خرد شد.